

Liite: Ideapankki – visiosta toimenpiteisiin

Paikallisia kehittämideoita:

li

-Raasakan voimalaitoksen säännöstelyn vaikutusten selvittäminen:

Säännöstelystä johtuvien vaikutusten selvittäminen Raasakan voimalaitoksen alapuolisessa vesistöissä. Taloudellisen voiton maksimointi ei ole ollut alun perin mukana tarkastelussa, kun lupa on myönnetty. Ei ole osattu arvioida haittavaikutuksia. Mahdollinen sovellus Iijoki-wikin käytölle.

-Iin Akolanlahden ruoppaus: Akolanlahti madaltuu ja rehevöityy, tarve ruoppaukselle (imuruoppaus). Läjitysmaat ja yhteistyökumppanit haussa. Lisätietoja: Pohjois-Iin kyläyhdistys.

-Lintukosteikon kunnostus (nyt kuivattu) Iso-Liesjärvellä, Jakkukylässä:

- Hyvä metsästyspaikka
- Yksityisiä maanomistajia, osin Haukiputaalaisten kanssa omistus
- Aiemmin yritys kasvattaa metsää, mutta kasvaa vain pajukkoa
- Pieni vedenpinnan nosto ja ruoppaus
- Vesiensuojelunäkökulma mukaan hankkeeseen helpottamaan rahoituksen saamista?

-Hiastinhaara pitäisi avata kunnolla ja päästä alittamaan nelostie veneellä

-Raasakkasaaren alapuolinen suvanto niitettävä ja ruopattava

-Syväsalmi ruopattava

-Uintimahdollisuus pitää palauttaa asemalla / Huoviskylässä

-Raasakan voimalaitoksen alapuolisille rannoille tehtävä kunnollinen rantautumis- ja veneenlaskupaikka, kunnollinen uimapaikka ja oleskeluun ja virkistyskäyttöön tasattava ja siistittävä alueita

-Avelanrannan uimapaikka ja venevalkama Tangonhaaran suulla. Kaunis ja mukava paikka kesäaikaan, matala uimapaikka erityisesti lasten mieleen

-Ranta-Kestilään kunnollinen ja turvallinen uimaranta ja satama-alue. Esim. kaiteet möljälle.

-Rannassa pitäisi olla kävelyreitti, jossa voisi ulkoilla ja nauttia jokinäkymistä

-Tangon ja Sarrionhaarat pidettävä veneellä liikuttavassa kunnossa, haarojen alku- ja loppupää ruopattava, erittäin hienoja maisemia

-Aallonmurtajaa voisi lyhentää, vanha pääuoma merelle saataisiin auki.

Kalastajat, veneilijät ja Iijoki kiittäisivät.

-Aallonmurtajan hiekkaranta ainutlaatuinen riviera, erityisesti lasten kanssa.

- Hiastinhaaran yli pieni silta mahdollistaisi hienon virkistysreitit ylös joenvartta pitkin
- Pienten kyläkoulujen elämää voisi kerätä kirjaan. Näissä paikoissa on mahtavaa kulttuurihistoriaa ja liittyvät esim. Iijoen voimalaitosten rakentamiseen. Maalismaan koulu.
- Hienoa jokirantaa voisi hyödyntää taukopaikkana kalastus- ja virkistysmahdollisuuksineen tms. Ei mitään jätti-ABC:tä, vaan yhteys rantaan ja jotain pienimuotoista toimintaa
- Voisi rakentaa hoidetun rantareitin Ellalasta kunnantalon ja Vanhan Haminan ja leirintäalueen kautta Koskiniemelle ja edelleen Kauppilaan. Hieno kohde asukkaille ja turisteille. Vaatii ylläpitoa, valaistusta ja penkkejä.
- Iijokisuus hienoa ja arvokasta seutua, veneväylä täytyy pitää kunnossa. Maisema kaunis, mahdollisuudet veneilyyn, kalastukseen ja mökkeilyyn, hiihtoon, päiväretkeilyyn, lintujen bongailuun. Nuotiopaikkoja tarvitaan. Jokisuiston on helmi, jota ei osata hyödyntää tarpeeksi. Matkailijat eivät nyt pysähdy meren rantaan.
- Seurakunta voisi uudistaa ja kehittää leirikeskusta ja vuokrata sitä muille
- Melojia tulee ympäri Suomen, koska paikka on niin hyvä (myös ehdotus melontapaikan hoitoon, välitetään tieto seuralle)
- Iijoen vanhan uoman pohjapadot voisi kunnostaa melottaviksi läpi vuoden. Koskimelontaan mainiot paikat voisi hyödyntää myös kesäaikaan, jolloin yleensä ei voi enää meloa
- Vanha Hamina hieno paikka jokimaisemineen, vuosisatainen kyläkeskus ja keskiaikainen kylänraitti (kulttuurimaisema tulee säilyttää)
- Ranta-Kestilässä historiallisia paikkoja, kotiravintolayrittäjä löytyy vierestä, rannassa saa onkia ja nuotiopaikka löytyy. Alueella järjestetään paljon tapahtumia. Vanha möljä pitäisi kunnostaa.
- Moottoriurheilumahdollisuudet, vesiskootterit ja moottorikelkat suistolla
- Rantatörmien kivetys (Illinsaaren ranta): nostaa paikan suosiota kalastuskohteena ja estää umpeen kasvua. Markkinapotentiaalia.
- Nelostien läheisyyteen voisi kehittää kalastusmatkailua rysäpyynnin ja muun kalastuksen muodossa
- Kärkkäisen ja 4-tien risteykseen liikennevalot, vaikea päästä 4-tielle ruuhka-aikaan

Yli-li

-Nauruanojan kalaporras:

- Nauruanojan suisto on umpeenkasvanut, kanavan alta menee n. 4*6 metriä kokoinen tunneli, jonka yläpään ei ole tehty kalaporras (n. metrin putous).

-VYYHTI II neuvontakohde: maastokäynti tehty, ohjattu ottamaan vaellusesteestä yhteyttä ELY-keskukseen. Paikallinen aktiivi M.Kakko mukana VYYHTI kunnostusyhdyshenkilötoiminnassa.

-Pohjapadon rakentaminen Siuruanniemestä (Niskalan - Heinosen ranta) Siuruansaareen ja siitä edelleen Kierikin välipenkalle veneilyn, kalastuksen ja maiseman ja Ahvenniemen Möljän uimarannan parantamiseksi:

-Siuruanjokisuun vedenkorkeus on nykyisin n. metrin luonnontilaa matalampi Kierikin alakanavan (v. 1965) ruoppauksen vuoksi. Nykyinen korkeus on n. 39,0 - 39,5; ennen ruoppausta se oli n. 40,0 - 40,5 m mpy. Jokisuussa olevan Siuruansaaren ympäristö ruopattiin n. 10 vuotta sitten, mutta se ei mielestäni parantanut tilannetta, eihän veden taso nousut. Pohjapato olisi helppo toteuttaa eikä se vaikuttaisi Kierikin voimalan toimintaan millään tavalla. Siuruansaaren ja mantereen välille tulisi pieni koski, jonka yläpuolella Siuranjoen vesipinta olisi osapuilleen luonnontilassa.
-Lisätietoja toteuttamisesta: Jermi Tertsunen. Keskusteltu ideasta Yli-lin paikallistilaisuudessa.

-Halajärven ja Halaojan kunnostus Yli-lissä:

-Pohjoispää heinitty erityisesti, lummetta tulee
-Aiemmin esim. kalat olleet värikkäämpiä, nyt laimeampia
-Noin 40 mökkiä järven ympärillä, kota, puuvaja, virkistyskäytössä, hiihtolatu, moottorikelkkaura
vuosi vuodelta enemmän Vanhoja suunnitelmia on mahdollisesti olemassa
-Vyyhti II maastokäynti ja neuvonta: näyttäisi etenevän Leader –hankkeena. Paikallinen toimija M. Kakko mukana VYYHTI kunnostusyhdyshenkilötoiminnassa.

-Kalastusmatkailun mahdollisuuksien edistäminen myös Siuruanjoen varressa. Siuruanjoen monipuolinen kalakanta tukee tätä mahdollisuutta ja vielä jos saataisiin harjuksen ja taimenen lisääntymisen olosuhteet vesistöissä hyvään tilaan.

-Siuruan osakaskunnan maa-alueella sijaitseva laavu, laituri ja veneenlaskupaikka, sekä autojen pitopaikka. Alue tarjoaa hyvät puitteet viettää yhteistä vapaa-aikaa ja järjestää alueelle soveltuvia tapahtumia, kuten onkikilpailuja, nuotioiltoja, perhokalastuskursseja ym.

-Veden huono tilanne Siuruanjoella. Veden laadun parantaminen tulisi toteuttaa kaikin mahdollisin käytettävissä olevin keinoin, jotta joen rapukanta saataisiin elpymään ja kalaston, etenkin taimenen, elinmahdollisuudet kohennettua.

-Iijokivarteen pyöräily- tai patikkareitistö. Solmukohdat yhtenevät jokiuomaa käyttävien veneilijöiden kanssa.

-Leuanjoen potentiaali Iijoen taimenkannalle? (Vedenlaatu nyt heikko)

- Martimojoki sivujokineen on potentiaalinen meritaimenen lisääntymis- ja poikastuotantoalue.
- Kylmäojissa on nähty majavia
- Melojia tulee ympäri Suomen samaan paikkaan, kun paikka on niin hyvä
- Kylän sorapenkka vanhan uoman ja alakanavan välissä on lievästi sanottuna ankea asukkaille. Kun melojana tulee muualta piipahtamaan ei voi kuin ihmetellä millainen kylän paikka on nykyisin ja millainen se on ollut ennen voimalaa. Melontapaikkapadon alapuolella seuraava pohjapato vaikuttaa hieman pourovertyyppiseltä eli pystysuora. Se voi ehkä pidättää uimaria veden alla, jos sinne sattuisi joutumaan. Turvallisempi olisi liuskamainen padon alapuoli johon ei synny imuristopparia. Jos muutoksia tehdään, hawa'lin padon muotoon ei pitäisi koskea koska se on sopivalla vedellä Suomen parhaita aaltoja. Lisätietoja melontapaikasta www.osm.fi -» melontapaikat -» pelipaikat -» hawa'ii sekä seuran kautta.
- Oulun laajennuttua Yli-lihin Oulun tulisi hyödyntää jokea tonttitarjonnassa.
- Elinvoimaa mökkiläisiä, vakiasukkaita ja lisää ihmisiä alueelle asumaan. Kaavoittaa matkailuauto tontteja ja jonne voi tuoda pyörienpäällä olevia kesämökkejä ja saunoja jotka voi siirtää tulvalta suojaan tulva-aikoina. Etätyö on tulevaisuutta ja helpottaa kynnystä muuttaa jokivarteen.
- Kalastus- ja virkistysmatkailu sekä mökkeilyelinkeinoon kehittäminen (huolto, auraukset, talonmies palvelut yms.).
- Alueella on käsityöyrittäjiä ja muuta paikalliselinkeinoja jolle toivoisi menestystä.
- Palvelut Yli-lissä vähentyvät, näitä voisi kehittää etenkin kesämatkailua varten. Ja voisiko tuotteistaa esimerkiksi hiljaisuus-matkailua? Ja ehdottomasti Kierikkiä pitäisi kehittää ulkomaalaisten matkailuun. Voisiko tätä yhdistää joulupukki-matkailun yhteyteen?

Pudasjärvi

-Livojoen putaat, Pudasjärvi:

- Tarve avata Livojoen putaat, jotta vesi pääsee kulkemaan (liian pieniä siltarumpuja, metsäojien tuoma hiekka tukkii väylän). Raakkuvesistö.
- Tarvitaan kunnostussuunnitelma. Suunnitteluun tukea ELYltä? Esteet pois -hanke?
- Lisätietoja: Livokas ry kyläseura

-Naisjärvi ja Naisjärven suiston kunnostus Pudasjärvellä:

- Naisjärven suisto, perinnemaisema, liettymistä, pohjan limaisuutta, umpeenkasvua, järvi rehevöityy, aikaisemmin satapäiset joutsenparvet kadonneet. Ennen ollut enemmän hiekkapohjaa, nyt liettynyt. Turvetuotannon päästöjä.

-Sotkajärvi ja Hirvasjärvi Pudasjärvellä:

- Alimman vedenpinnan nosto pohjapadolla
- Luvan tarve ELY (Natura-alue, tulvasuojelu)
- Valuma-alueen vesiensuojelu
- Tehty jo vesikasvien niitto ja poistokalastusta
- Lintukosteikko Sotkajärvellä: Suunnittelu Leader-rahoituksella? Ryhmätyö Pudasjärven paikallistilaisuudessa, VYYHTI II ohjannut paikallisia toimittamaan Kunha-aloitteen POP ELYyn, jotta ELY virkansa puolesta antaa lausunnon.
- Lisätietoja: Kyläyhdistys.

Panumajoen kunnostus:

- Kunnostarveselvitys Leader-rahalla teetetty, tarkempi suunnittelu meneillään
- Lisätietoja: Kyläyhdistys

- Ennallistettavia soita Pudasjärven pohjois-puolella
- Naamankajokeen lisäkunnostuksia tarvitaan
- Jongunjärvi rehevöityy kovaa vauhtia
- Kollajanniemi: Humusaineksen lisääntyminen metsäojista ja turvesoista on aiheuttanut lammen umpeenkasvun. Ruopattava.
- Turvesoilta kovan vesisateen jälkeen humusta liikkuu veden mukana huomattava määrä (Kipinän kosket)
- Kollajan putaat, jotka muodostuvat jääpatojen ansiosta, kasvavat pikkuhiljaa umpeen ja avautuvat sitten vuosien / vuosikymmenten jälkeen uudestaan samaan paikkaan, tai hieman toiseen kohtaan. Eläimistöltään rikkainta pienvesi ja jokialuetta lampineen ja useissa kehitysasteissa olevine biotooppeineen on aivan varmasti vieläkin rikkaampi lajistoltaan kuin Pudasjärven Natura-alue, Eurooppalaisittainkin ainutlaatuinen.
- Livojoella ja muilla tärkeillä Iijoen sivujoilla on aloitettava mäti- ja pienpoikasistutukset. Myös pääuomaan tarvitaan pienpoikasistutuksia. Näin saadaan jokeen leimautuneita kaloja, jotka aikanaan smolttiutuvat ja vaeltavat merelle ja sieltä palatessaan myös yrittävät nousta takaisin yläjuoksulle.
- Valkiainen, poikkeuksellisen kirkasvetinen ja syvä järvi, Siian tai esim. taimenen istutuksia kannattaisi miettiä
- Kipinänkoski: Harjuskanta on hyväkö, mutta sitä voisi tukea lisää poikasistutuksin ja kutupaikoista huolehtia (sopiva virtaus ja pohjan liettymisen ehkäisy). Ei tehtäisi kirjolohi-istutuksia.
- Kalastukseen vapaa kalastus suvantoalueelle. Roskakalojen vapaa pyynti millä tahansa välineillä. Olisi perus lupa, jonka jokainen kalastaja lunastaisi ja pyynti olisi vapaata. Verkolla, katiskalla, virvellillä, tuohustukse jne. Saaliit ilmoitettaisiin ja kerättäisiin samaan Iijoen kalastusrekisteriin. Jos tulisi arvokalaa, niin se ilmoitettaisiin ja siitä maksettaisiin kunkin kalalajien mukaan tehty lupamaksu. Uskoisin että kokeilu kannattaisi ja saataisiin arvokasta kokemusta kalalajien

määristä.

- Paketteja perheille ja yksittäisille kalastajille, joissa tarjotaan majoitus, luvat yms. (Kivarijärvi – miksei muuallakin)
- Jokimatkailua Kurenalta Kipinään, mukava päivän matka. Reitistä saisi monipuolisen ja sen osana voisi hyvin kertoa uitosta, rantaniityistä ja kalastuksesta heitonvetoineen ja tarjota osallistujille myös kalastusmahdollisuuden. (Ihmiset ovat olleet haltioissaan)
- Kurjenniska: kaunis ja potentiaalinen kalastuspaikka, kivikautinen asuinpaikka, koskiluontoa ja maisemaa. Lapintörmä.
- Saarikoski hyvä kalastuspaikka, joka on monen kalastajan suosikkipaikka viehekalastukseen.
- Koskenhovi, matkailullisestikin hyödynnettävää.
- Rantatonttien arvo: Rantakaava on tehty PVO:n vanhojen käyrien pohjalta, joilla saatiin melkein koko jokivarsi tulva-alueeksi ja näin täysin arvottomaksi. Alueesta oli ja on mittatarkat tulvakorkeusmittaukset tulvantorjuntaryhmällä (Kettunen) ja alue on viistokeilauksella vaaittu hyvin tarkasti. Käytetyn pituusleikkauskäyrän ja todellisuuden ero on pahimmillaan pari metriä tulvakorkeuksissa.
- Teeriniemi, ikimetsää Pudasjärven keskustan tuntumassa
- Pintamon voimalaitos. Rakennettu 1950-luvulla eikä tuota edes aiheuttamiensa vahinkojen verran. Joutaisi purkaa ja Pudasjärven korkein putous, komea Taivalkoski, entisöidä entiselleen.
- Kaavoituksessa huomioitava paremmin kalastajien liikkumisen edellytykset rannassa ja rantaan
- Ihana jokivarsipätkä, jossa vanhaa kuusikkoa (Pudasjärven Itä-puolella)
- Hieno näköala Hampusvaaran kalliojyrkänteeltä, jota ei toista löydy Pudasjärveltä
- Näkymä sillalta kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen mursunlammen maisemaan on tuhottu. Pitää korjata.
- Iijoen sillalta auennut, ainutlaatuisen hieno maisema tuhottiin kerralla maailman rumimmalla sillalla. Ohikulkija ei näe vilaustakaan maisemasta. Sillan muurit purettava pois.
- Tie ja veneenlaskupaikka Puhoksen puolelta Ylikurkeen, matkaa säästyisi 30-40km autolla ajoon verrattuna (mökkitien pää Anttilantieltä pohjoiseen?)
- Antintien ranta: tässä kuuluisi olla venelaituri oman kylän ja vierasveneille. Myös luonteva polttoaineen jakelupiste.
- Vanha uiton kämpän paikka, tulisija ja muistomerkkipoiju. Saisiko tähän laavun, tai edes kaikille sallitun nuotiopaikan? (Pähtilänsaari)
- Pudasjärven kaunis suistoalue luikertelevine joenhaaroinen ja saarineen. Aivan omanlaisensa paikka eri vuodenaikoina.
- Miten ratkaistaan keskikesän sääskiongelma?
- Avohakkuut ja hakkuualueiden rankka käsittely, leveät avo-ojat ja kyntöauraukset haittaavat luonnossa liikkumista ja rumentavat

kulttuurimaisemaa.

Taivalkoski

- Veneenlaskupaikka Taivalkosken Turvakon alapuolelle:** Rakennetaan veneenlaskupaikka kalastajia ja vesilläliikkuja varten. Paikasta lähtee loistavat vetouistelusuunnat ja kilometrien koskijaksot sekä Iijoessa että Kostonjoessa.
- Kaivattaisiin laavu ja polkuja rantaan Taivalkosken itäpuolelle
- Jokialue Jokijärveltä Taivalkoskelle on hyvä kala- ja retkeilyalue
- Metsästysmatkailun potentiaali suuri
- Kokonaispaketteja, esim. riistalintuja, all inclusive
- Kalastusmatkailu ja vaelluskalat. Kostonjoki, Raatejoki ja muut pikkujoet, luonnontaimenta ja harjusta.
- Keski-Euroopasta asiakkaat
- Yhteinen kalastus, loimulohen laitto
- Taivalkoskelta puuttuu yrittäjä, joka tarjoaisi monenlaisia palveluita matkailijoille (välinevuokrausta, tukipalveluita jne.). Jokijärvelle pitäisi myös saada yrittäjä, jolta olisi mahdollista ostaa vesistöille suunnattuja palveluita (opastusta, kanootti- ja kajakkivuokrausta, ym. matkailuun liittyviä tukipalveluita)
- Taivalkosken vesistön kokonaisuus, puhdas luonto, monimuotoisuus ja turvallisuus vetovoimana matkailijoille. Metsästys ja kalastus, sekä erilaiset elämysmatkailutuotteet. Ehkä myös taideympäristöt ja vaikka saunaelämykset kaupunkilaisille ja Aasian turisteille. Euroopan turvallisuuden kärsiessä matkailijat etsivät rauhallisuutta ja turvallisia, helppoja kohteita.
- Matkailun ja metsienhoidon kestävä kehityksen periaatteilla tapahtuva hyödyntäminen. Puuteollisuuden tuotteiden jalostaminen.

Kuusamo

-Kalankasvatustilastojen päästöjen vähentäminen ja vesistöjen tarkkailu Kuusamon Poussun- ja Soiviojärvellä:

- Taustalla konfliktinen tilanne kalaviljelyn ja paikallisten asukkaiden ja mökkiläisten välillä. Järvien vedenlaatu on saatu hiljalleen elpymään ja uhka päästöjen lisäämiselle uudestaan on todellinen.
- Poussunjärvi ja Soiviojärvi. Entiset puhtaat järvet rehevöityneet ja limoittuneet, hajuhaittoja, levää, samea vesi. Kaloissa makuhaittoja. Happikatoa talvisin ja syvänteissä. Pyydykset likaantuvat loppukesästä. Tilanne on ollut parantumaan päin, mutta uudet kalankasvatussuunnitelmat ovat nostaneet suorastaan raivon. **Suuri tarve keskustelulle siitä, voidaanko kalankasvatusta lisätä alueella ja mikä rooli viranomaisilla / suosituksen antajilla on tässä.** Taustalla

- oikeudenkäyntejä, korvauksia ja hiljattaista veden laadun paranemista, eikä paikalliset asukkaat hyväksy alkuunkaan päästöjen kasvamista.
- Poussujärvi / Soiviojärvi: Kirkkaat hiekkaniemet ovat maatuneet ja heinittyneet saastumisen seurauksena. Nämä pitäisi puhdistaa.
  - Kalanviljelylaitoksiin suljettu kierto
  - Iijärvi kirkas, puhdas ja kalaisa järvi. Hienot maisemat. Muikkua, siikaa, madetta, taimenta, ahvenia, haukia.
  - Veden laadun tarkempi tutkiminen ja säännöllinen seuranta muutaman vuoden ajalla esim. viisi vuotta, myös syvänteistä. Nyt on ainoastaan joitakin sinilevämittauksia kesäisin tehty.
  - Purojen ja jokien entisöinti, vesistöjen kunnostus, puhdistus, hapetus. Särkikalajien tehopyynti. "Uiton tuhoamat uomat" kaipaavat kunnostusta.
  - Irnin-Kero-Polajärven nelimetrisen vedensäännöstelyn kohtuullistamista, ja ainakin lupaehtojen tarkkaa noudattamista. Rantojen kunnostusta on jatkettava.
  - Irnin tuntumassa tapahtuva turpeennosto vaikeuttaa kalastusta liikaamalla vesistöä, joten tilanteeseen pitäisi saada kiireellisesti korjaustoimenpiteitä.
  - Heikkisennivan entisöinti on toiveissa, mutta sen toteutuminen lienee mahdotonta, vaikka se kanavan kaivu lienee tehty luvattomasti.
  - Mahdollinen Irninniskan kalatien rakentaminen vain jos / kun Koston kalatie on todettu onnistuneeksi. Jos kalatien rakentamiseen päädytään, tulisi sen sijoitusta selvittää entisen jokiuoman suunnalle.
  - Muikkukanta on parantunut viime vuosina ja siitä huolehdittava jatkossakin. Siian lisäämistä olisi harkittava istutusten voimistamisella tai ehkä toisen poikaslammikon etsimiseksi tai rakentamiseksi nykyisen Matkalammen lisäksi. Siian saanti on tosi harvinaista nykyisin esim. Heikkisenlammessa ja Riihisalmessa, joissa on vettä lopputalvesta ainoastaan kanavassa. Tonkolohikantoja tulisi vahvistaa puroja kunnostamalla
  - Hauet, särjet, kiisket pyynnin ja markkinoinnin tehostaminen. Alamittaisten lohi-istukkaiden onginta pitäisi saada loppumaan valvontaa tiukentamalla. Lohen ja taimenen kokorajoitus pitäisi laskea 50:een senttiin. Kuitenkin verkkopyydykseen kuolleet tai vaurioituneet lohet tulisi sallia saaliiksi pienempänäkin, sillä turhahan on heittää kuolleita tai pahoin vaurioituneita kaloja takaisin veteen.
  - Kaavoitus:** rantarakentamisen helpottaminen myös vakituiseen asumiseen

Muita ideoita

- Jokivarsien hyvät käytännöt -hanke: Hankitaan ja sovelletaan tietoa hyvistä käytänteistä ympäri maailmaa.
- Hiljaisuusmatkailu
- Perinnemaiseman ylläpitäminen ja rantojen siistiminen: lampaita jokivarteen. "20 vuotta hoitanut maisemia lampaila ja nyt jäämässä eläkkeelle, siinä ois

- työnsarkaa. Teurastus on kiellettyä, käytännön asioihin positiivista mieltä, nuoret ottakaa koppia. Lammas tosi hyvä työpiste eikä tipahda korkealta, jos ei onnistu.”
- Erämatkailun kehittäminen jokiuoman rinnalle
  - Jokamiesoikeudella melonta on Keski- Euroopassa vain haave. Siksi melontatapahtumia tulee kehittää ja markkinoida myös vapaata melontaoikeutta
  - Siirtoistutukset kalliita ja tehottomia, kalat hoitaisivat asian itse paremmin
  - Ei taimenistutuksia vierailta kannoilla, jos luontaiset vahvoja
  - Muidenkin kalojen kuin lohien ja taimenen arvostus
  - Koko Suomen asuttuna pitäminen. Luontoon perustuvien elinkeinoiden tukeminen huolehtimalla mm. vesistö rakentamisen, virkistyskäytön, maanviljelyn, matkailun sekä pysyvän mutta harvonevan asutuksen tarpeista alueellisista lähtökohdista ja kestävän kehityksen periaatteilla
  - Virkistyskalastus ja lupatulot vesiosuuskunnille. Lupien saatavuutta pitäisi ehdottomasti helpottaa. Esimerkiksi lupien ostaminen verkon kautta olisi nykypäivää.
  - Iijoen nuoret toivoivat, että nuoret itse saadaan kiinnostumaan Iijoesta
  - Suppalautailun tarjonta, kiinnostaa nuoria, entä koskisuppaus?
  - Kesätöitä Iijoen rantojen siistimiseen
  - Kanootin vuokrausta Iijokivarteen
  - Ammattikalastuksen tukeminen, koska kalastajat pitävät samalla vesistöä kunnossa
  - Iijoen rantojen saavutettavuus on vaikeaa, ei parkkipaikkoja eikä infraa. Tarvitaan pistoteitä, leirintä- ja nuotiopaikkoja. ”Joki antaa elämyksen. Metsäautoteitä paljon, pistoteitä joen varteen, saa kokea sen elämyksen. Saa olla joen rannalla ja nauttia hiljaisuudesta ja tehdä vaikka nuotion.”
  - Tunnettu melontareitti pitäisi brändätä. ”Esimerkiksi Pääntalon reitti, jonka jokaisen suomalaisen pitää kokea. Aasialaiset kun jo tosi paljon tuleekin, voi olla että käy jopa pieneksikin. Valttikortit on käsissä.”
  - Tarvii yrityksen joka lähtee tekemään. Syötteen eräpalvelu ainoa joka tehnyt kaikki. Yksinkertainen, parin km melontaretki yöttömässä yössä on viisi tähteä.
  - Hyvän imagon luominen Iijoelle, yhteisten arvojen kautta
  - ”Kalaisa joki on elävä joki. On myös henkinen tila, tuhottu ja vaikuttanut mielentilaan. Henkinen tila vaatiikin sen korjauksen, operaatio on kalatie. Joka kesä tuo positiivisuutta kun kalat palaa. Iijoki oli 1600 luvulla Lapin rajajoki. Voidaan käyttää Lappi-brändiä, pitää käyttää brändäämisen.”
  - Iijoen brändääminen ulkomaille: maailman puhtain ilma, puhdas vesi, marjat...
  - ”Amerikassa kun purkavat patoja, niin älytön imagoetu niille. Iijoen pitäisi olla kaikkien joki, samoin kalat, kaikkien yhteisiä. Luopua siitä, että tämä on minun juttu. Se on varmaan suurin haaste.”
  - ”Luonnonkala on tosi tärkeä, ei kiinnosta istutettu kala. 20-30 cm ei ole kiinnostusta tulla kalastamaan. Jos on yli 60 cm kala, niin iso juttu.”
  - Henkisen tilan korjaus kalateiden avulla, ihmisten traumojen purkaminen

- Iijoki on ollut aikaisemmin osa Lappia! Lappi-brändin käyttäminen markkinoinnissa
- Jos halutaan nuoria alueelle, niin nuoria pitää kuunnella. Virkistyskäyttö valtavan iso alue, pienten signaalien kuuntelu.
- Jos halutaan takaisin nuoria tänne alueelle, niin työpaikkoja täytyy saada laajalle skaalalle, tai oheispalveluja jotka palvelee matkailua. Vastan tulee majoituskapasiteetin puute. Ruuhkasimpana aikana ei ole ruokapuolta. Työpaikkoja lisää niin nuorilla on mahdollisuus.
- Työpaikoista: Sodankylässä laitoskeittiö joka käyttää paikallista kalaa, Pudasjärvellä laitetaan 700 aterialla koululaisille. Jos tarjotaan yksi laitosateria keittiössä, niin ammattimaiselle kalastukselle paikka. Perusta pitää rakentaa matkailun saralla ammattilaisten varaan.
- Huumoria markkinointiin: "Suomen toiseksi paras joki" jne.
- Karhunveistokursseja, yksi vuosi uitettiin karhut Yli-lihin. Emännät lautalla perään ja otettiin vastaan ja vieläkin löytyy youtubesta. Meni kymppiuutisiin.